

Lottaperinneliitto palkitsi vuoden tekona ”TALVISODAN LEIVÄN”

Lottaperinneliitto teki keväällä 2011 päätöksen jakaa ”Vuoden Teko” -palkinnon jäsenyhdistyksen toteuttamasta toimintaideasta. Liittokokouksessa Vaasassa 8.10.2011 tunnustuspalkinto jaettiin ensimmäisen kerran, ja sen sai Turun seudun lottaperinneyhdistys ry ideastaan markkinoida **talvisodan leipää**.

Turun seudun lottaperinneyhdistys valmisti Osaava Nainen -messujen lottakanttiin myytäväksi satoja pieniä leipäpaketteja, joissa oli talvisodan reseptillä tehtyjä neliskulmaisia leipäsiä pienessä muovipussissa. Artikkelit sai suuren suosion. Jo ensimmäisenä päivänä leivät loppuivat kesken. Yhdistyksen jäsen Anja Narjus leipoi voimiaan säästämättä sen jälkeen koko ajan lisää leipiä ja menestys jatkui. Myöhemmin yhdistys vei leipiä kukkasten tilalla vierailuille ja palkitsi kaikki tilaisuuksiemme esiintyjät näillä leipäpaketeilla. Mm. paikallisen lehden itsenäisyyspäivälounaalle keksittiin ujuttaa paketti talvisodan leipää jne. Idea tuli Lotta Svärd -lehestä, jossa kerrottiin lottien leipäurakasta talvisodan aikana.

näkyneet lentokoneisiin. Piikkiöläisen emännän leipäresepti alkoi: ”Otetaan n. 100 ltr vettä ja hehtolitra ruisjauhoja”. Jauhot saatiin puolustusvoimilta. Taikina hapatettiin, se jaettiin pienempiin osiin, kaulittiin ja leikattiin muotilla neliskulmaisiksi leiviksi, paistettiin ja kuivattiin vartaissa. Pakkausta varten oli kaikille jaettu sopivat neliskulmaiset laatikot, joihin mahtui n. 17–18 kg kuivaa leipää. Laatikot oli mitoitettu niin, ettei junavaunuun jäänyt tyhjää tilaa. Kuiva leipä oli kevyt kantaa repussa, ja ruislimppu olisi talven pakka-
sella jäänytynyt. Kuivaa leipää voi nakerrella silloinkin, kun muuta ruokaa ei saatu perille. Lottien työ oli va-

Lottien tehtäväksi oli annettu armeija leivän leivonta talvisodassa, runsaat 100.000 kg leipää päivässä oli tarvittava määrä. Leivät leivottiin maaseudun kotien uuneissa, koska pelättiin kaupunkien leipomoiden vaurioituvan pommituksissa.

Kaikki kunnia Lotta Svärd -järjestön keskusjohtokunnan silloiselle sihteerille Irma Turuselle, jonka harteille säilytettiin koko tämän operaation organisointi maaliskuussa 1939: sopivien uunien ja leipojien hakeminen kautta Suomen, neliskulmaisten leipämuottien ja pakkauslaatikoiden suunnittelu ja jako, kuljetukset juniin ja jakelu edelleen sotilaille.

Uunit lämmitettiin yleensä öisin, etteivät savut olisi

näkyneet lentokoneisiin.

Veteraani kertoi, että korsun nurkassa oli aina lottien leipälaatikko lukuun ottamatta paria kuukautta jatkosodan aikana 1942, jolloin elintarvikepula oli pahimmillaan. Varsinainen urakka tämä armeijan leipä oli talvisodan aikana, mutta se jatkui tämänkin jälkeen vielä pitkään, myöhemmin yhdessä leipomoiden kanssa.

Seija Aantaalta saatujen tietojen pohjalta kirjoittanut Soilikki Suoranta.